

1 ואין איסור חמץ אלא עמו באכילתו⁹⁴ - דלכאורה: כיון שמלכד "טמא לנפש" (דביה עסקינן) מונה
2 הכתוב עוד דוגמאות ("או"), למה נאמר רק "דרך רחוקה", ולא כל שאר האופנים? ומתרגם רש"י: (א)
3 "דרך רחוקה" כוללת (לא רק ריחוק מקום, אלא) כל אופן שהיה מחוץ לעזרה, גם אם אינה "רחוקה
4 ודאי", כיון שעומד "חוץ לאסקופת העזרה", ובכל רגע יכול להכנס ולהקריב את הפסח, (ב) כיון שפסח
5 שני מצה וחמץ עמו בבית - לכן לא נזכר כאן אודות מי שהיה חמצו קיים, כיון שהסיבה שעכבה את
6 הקרבת הפסח לא צריכה להתבטל כדי שיוכל להקריב פסח שני, ולא כמו בטמא לנפש ומי שהיה בדרך
7 רחוקה, שבפסח שני צריך להיות טהור ובקירוב מקום דוקא⁹⁵ - הוגה על-ידי כבוד-קדושת אדמו"ר
8 שליט"א, ונדפס⁹⁶ ב'לקוטי שיחות' חלק ח עמוד 61 ואילך.

9 יז. ויש להוסיף ולבאר ההוראה והלימוד מזה ש"פסח שני מצה וחמץ עמו בבית .. ואין איסור חמץ
10 אלא עמו באכילתו":

11 ידוע פתגם כבוד-קדושת מורי-וחמי אדמו"ר⁹⁷ שענינו של פסח שני, שאף פעם לא אבוד, ואפשר
12 תמיד לתקן, אפילו מי שהיה טמא, ומי שהיה בדרך רחוקה [שענינם בעבודה הרוחנית: מי שהיה טמא
13 - מצד דברים אסורים כו', ומי שהיה בדרך רחוקה - לא מצד דברים אסורים, שהרי נמצא ב"הר הבית",
14 אלא מצד תאוות היתר, שעל-ידי-זה מתרחק מאלקות כו'], הנה אף-על-פי-כן, יכולים לתקן כו'.

15 אך עדיין יש מקום לומר שהתיקון כו' יכול להיות רק כאשר נמצא במעמד ומצב שיש לו רק מצה,
16 ולא חמץ, שהוא ענין הישות של נפש הבהמית כו'.

17 ועל זה אומרים לו, ש"פסח שני מצה וחמץ עמו בבית", והיינו, שגם כאשר נמצא במעמד ומצב שיש
18 אצלו ענין הישות (חמץ), יכול לתקן כו'; כל מה שנדרש ממנו הוא - להקריב את הפסח (שני), שהוא
19 ענין המסירות-נפש להתקשר לאלקות (כמו בפסח מצרים, שבני-ישראל לקחו את השה, שהי' ה"עבודה
20 זרה" של מצרים, וקשרוהו לכרעי המטה במשך ד' ימים, והודיעו לכולם שעומדים לזבח את תועבת
21 מצרים כו'⁹⁸, למרות הסכנה שבדבר עד לענין של היפך החיים), גם אם עדיין יש אצלו ענין הישות של
22 נפש הבהמית כו' (חמץ).

23 אמנם, במה דברים אמורים שנדרש ממנו רק ענין המסירות-נפש, גם אם עדיין לא ביער את החמץ
24 - בנוגע לעבודה של נפש האלקית מצד עצמה, אבל כאשר מדובר אודות אכילת הפסח, שעל-ידי האכילה
25 נעשה דם ובשר כבשרו, ויש בזה תענוג גשמי - אזי יש "איסור חמץ .. עמו באכילתו", והיינו, שצריך
26 להזהר שלא יהיה בזה ענין הישות של נפש הבהמית, למלא תאוותו כו'.

מצוות החג מן מצה ומרור וביעור חמץ, וא"כ, כאשר יעשה עוד
פסח שני, יהי אוכל ב"פ מצה ומרור, ומבער חמץ ב"פ, שהרי
בפסח ראשון מוזהר על כל המצוות הללו. בשלמא אי הוה דרך
רחוקה ממש, ומיירי באיש שלא יוכל לקיים, (א"ש) שהוא נדחה
לפסח שני, אבל איש כזה שכבר קיים הכל, איך יעשה שנית, לזה
כתב פסח שני כו'. אבל פירוש זה אינו מובן, כי הדינים שמביא
רש"י בנוגע למצה וחמץ כו', אינם תלויים בביהמ"ק, וא"כ,
הצורך לתרגם הקושיא "איך יעשה שנית" הוא גם אם נפרש "דרך
רחוקה" כפשוטו (שהרי גם אז יכולים לקיים מצות ביעור חמץ
ואכילת מצה), וא"כ, אין זה שייך להפירוש "או בדרך רחוקה,
נקוד עליו כו'", אלא זהו ענין בפ"ע ששייך לפסוק "יעשה פסח
לה".

95 לשלימות הענין - ראה שיחת ש"פ שלח ס"ז ואילך
(לקמן ע' 126 ואילך).

96 בשילוב שיחת ש"פ שלח שנה זו.
97 סה"ש תש"א ע' 115 (נעתק ב"היום יום" יד אייר, פסח
שני).

98 ראה דעת זקנים מבעה"ת בא יב, ג. טור או"ח סת"ל.

94 ובהקדים דברי מפרשי רש"י בביאור המשך הדברים
ד"פסח שני כו'" ל"נקוד עליו כו'":

בשפ"ח: "דק"ל ל"ל הנקודה ללמד שאפילו אינו אלא חוץ
לאסקופת העזרה נקרא רחוק ויעשה פסח שני, בלאו נקודה נמי
יש ללמוד זה, מדסמין דין רחוקה אל דין מי שהי' טמא, נלמד
מהקישא מהרדי, מה טמא אפילו הי' בעיר, כיון שהוא חוץ לעזרה
עושה פסח שני, אף .. דרך רחוקה אפילו הוא חוץ לעזרה שהוא
עושה פסח שני .. ומתרגם, דאתא לאשמועינן הנקודה, דאף פסח
שני אם הי' חוץ לאסקופת העזרה כל זמן שחייטת הפסח, לא
יעשה פסח שני. ואין להקשות פשיטא, מהיכי תיתי לחלק .. כיון
שמצינו דבלאה"כ נמי חלוקים הם, דהא פסח שני מצה וחמץ עמו
בבית כו', א"כ הוה אמינא בהא נמי יש לחלק, משום הכי באה
הנקודה". אבל, פירוש זה (שמ"ש "או בדרך רחוקה" קאי על פסח
שני) הוא היפך פשוטו של מקרא (שהכתוב מדבר על מי שלא
הקריב פסח ראשון בגלל שהי' טמא או בדרך רחוקה), ומתאים
ל"מדרש פליאה", אבל לא לפירוש רש"י, שמפרש פשוטו של
מקרא.

ובבאר היטב: "אחר שפירש הכתוב כל זמן שהוא חוץ
לאסקופת העזרה נקרא רחוק, א"כ מדבר באיש שיוכל לקיים כל